

Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija

UPINIŲ IR MAŽŲJŲ ŽUVĖDRŲ POPULIACIJŲ, VEISIMOSI BUVEINIŲ BŪKLĖ NEMUNO KILPŲ REGIONIAME PARKE 1994-2023

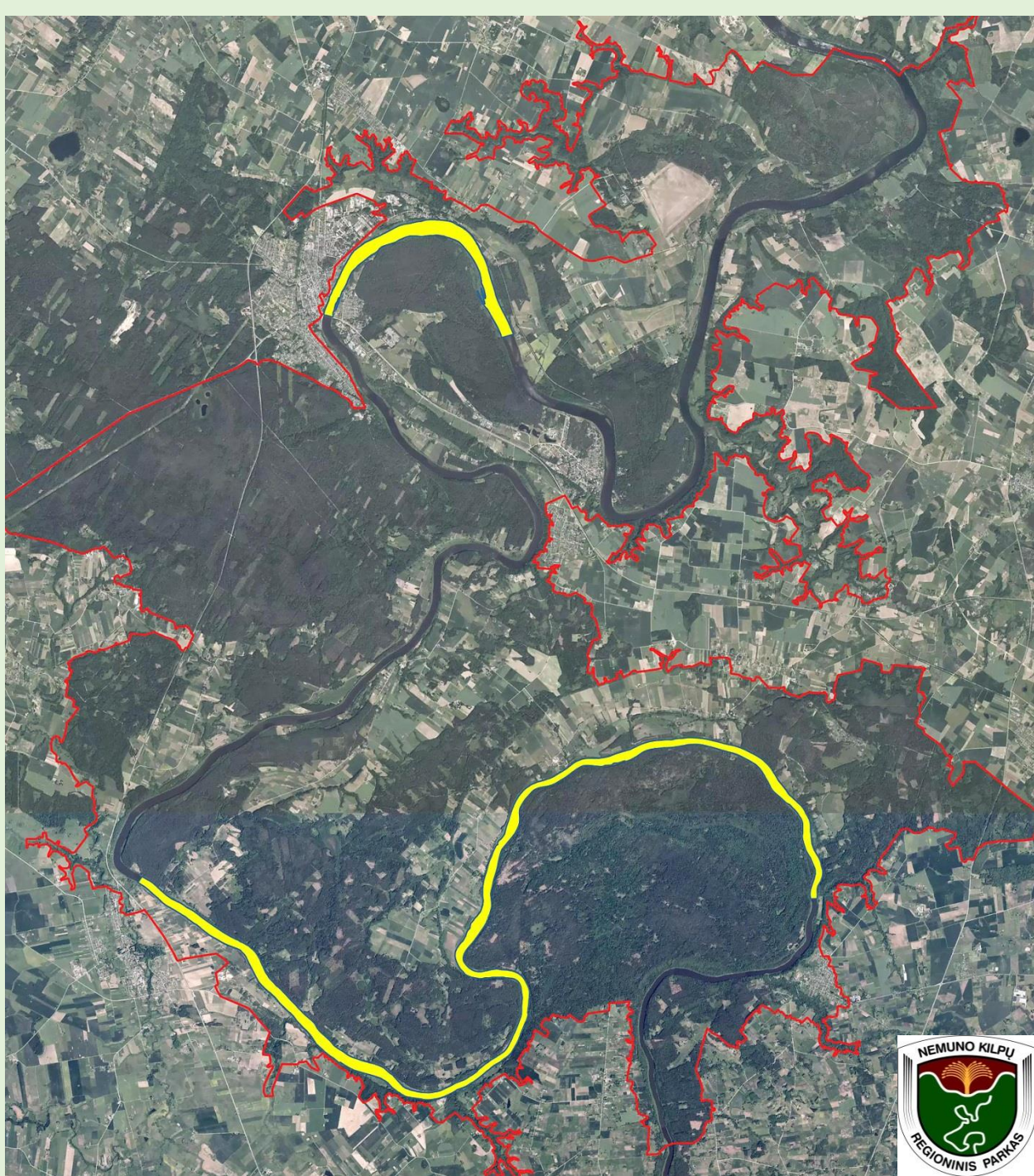

PAST „Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių“

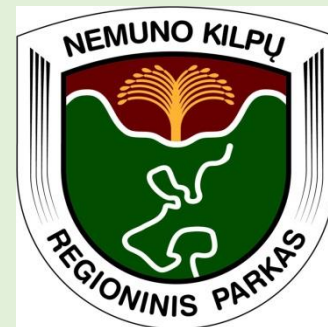
- (142 ha / 6 km)
- Mažoji žuvedra (*Sternula albifrons*)
- Upinė žuvedra (*Sterna hirundo*)

PAST „Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio“

- (404 ha / 24 km)
- Mažoji žuvedra (*Sternula albifrons*)

- Įsteigtas Nemuno kilpų regioninis parkas (Nemuno kilpų RP direkcija) - **1992** m.
- Pradedama Nemuno kilpų RP žuvėdrų populiacijos stebėseną - **1993** m.
- Pradedami žuvėdrų veisimos buveinių priežiūros darbai - **1999** m.
- Įsteigtos „Natura 2000“ PAST „Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių“, „Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio“ - **2004** m.
- Valstybinis perinčių upinių ir mažųjų žuvėdrų monitoringas - **2015** m.
- ES LIFE programos projektas - **2019** m.
- Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija - **2022** m.

UPĖS SALOSE ESANČIŲ ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI VIETŲ PROBLEMATIKA

- Nestabilios buveinės
- Vandens lygio svyravimas
- Greitas apaugimas aukšta žoline ir sumedėjusia augalija
- Salų susijungimas su upės krantu
- Plėšrūnų poveikis lizdavietėms ir paukščiams
- Žmonių lankymasis salose žuvėdrų veisimosi laikotarpiu
- Konkurencija dėl veisimosi vietų su kitais kolonijiniais paukščiais (rudagalviai kirai..)

NEMUNO UPĖS SALŲ HIDRODINAMINIAI PROCESAI

1995

NEMUNO UPĖS SALŲ HIDRODINAMINIAI PROCESAI

2020

UPINIŲ IR MAŽŲJŲ ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINĖS

Vandens telkinių atviros
smėlio-žvirgždo salos,
visiškai neapaugę arba
apaugę reta ir žema
žoline augalija

UPINIŲ IR MAŽŲJŲ ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINĖS

Blogos būklės
buveinė

Pradiniai buveinių priežiūros darbai

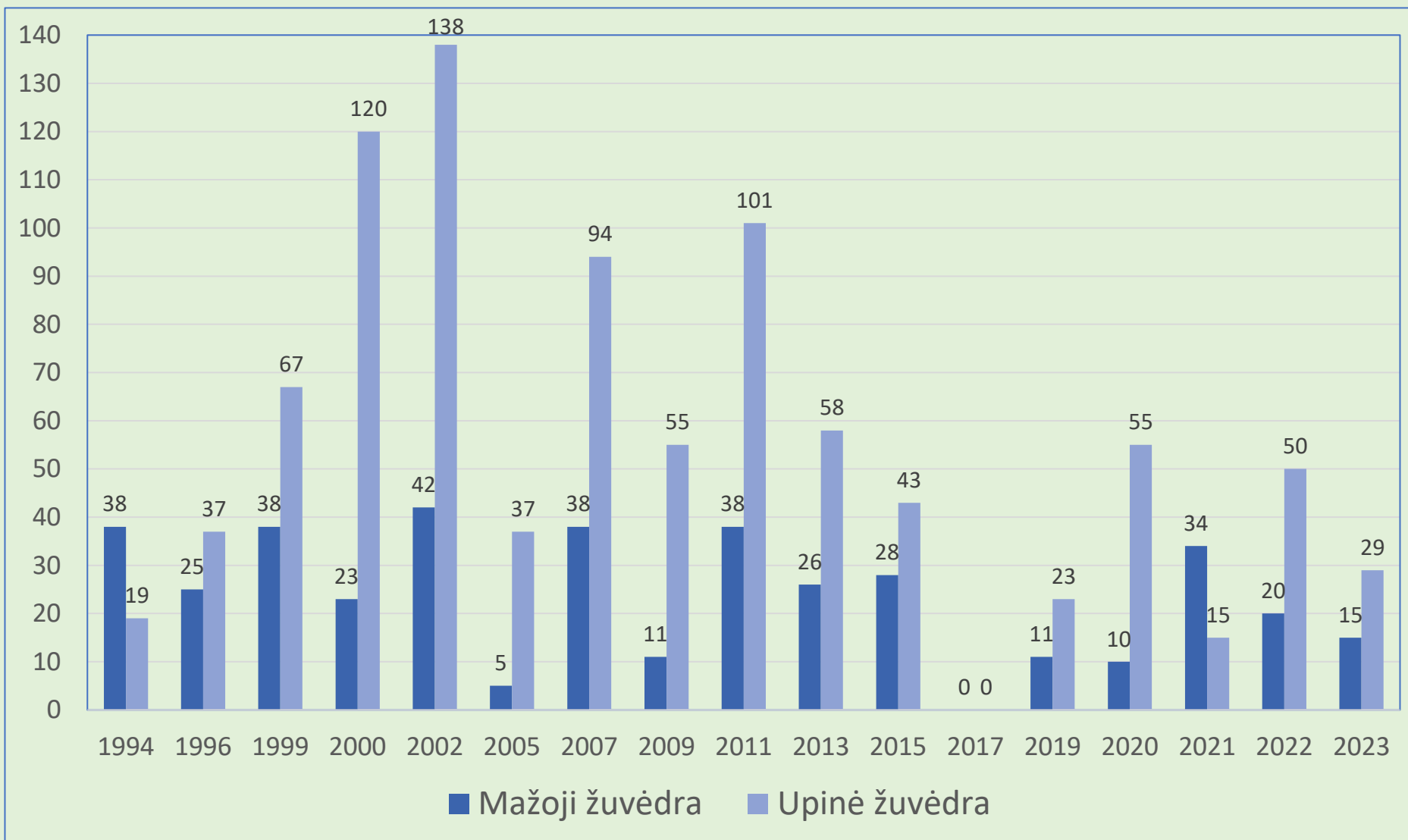
ŽUVĖDRŲ VEISIMOSI BUVEINIŲ PRIEŽIŪRA

Buveinių geros būklės palaikymo sąlygos ir priemonės:

- buveines formuoti salose kurios ilgalaikėje perspektyvoje neturės sąlyčio su krantų
- nuolatinis žolinės bei sumedėjusios augalijos ir nupjautos biomasės šalinimas
- nuolatinis atviro smėlio-žvirgždo plotų formavimas (šalinant velėną, užpilant smėliu-žvirgždu)
- žmonių lankymosi ribojimas žuvėdrų veisimosi laikotarpiu (informaciniai stendai, kontrolė)
- apsaugos nuo plėšrūnų ir saulės kaitros priemonių įrengimas žuvėdrų jaunikiams (priedangos)
- plėšrūnų reguliavimas

PERINČIŲ MAŽŲJŲ IR UPINIŲ ŽUVĖDRŲ POPULIACIJŲ DINAMIKA

ILGALAIKIO GEROS BUVEINIŲ BŪKLĖS PALAIKYMO IŠŠŪKIAI

Patirtis...

Lėšos...

Pajėgumai...

Įranga...

Gamtinės sąlygos...

**Nuo 2016 m.
Nemuno kilpų
regioniniame parke
perinčių upinių ir
mažųjų žuvėdrų
neaptinkama**

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

Projekto trukmė: 2019-2023 m.

Projekto įgyvendinimo partneriai:

- Lietuvos ornitologų draugija (projekto koordinatorius)
- Vidaus vandens kelių direkcija
- UAB „Ekostoma“
- Nemuno kilpų regioninio parko direkcija (Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija - nuo 2022 m.)

Projekto tikslas:

- Pagerinti upinių ir mažųjų žuvėdrų perinčių populiacijų būklę jų apsaugai skirtose teritorijose

Projekto teritorijos:

- Nemuno delta
- Nemuno upės atkarpa tarp Kulautuvos ir Smalininkų
- Nemuno upės salos ties Lipliūnais
- Nemuno kilpų RP
- Sartų RP
- Niedaus ir Veisiejų ežerai
- Kretuono ežeras
- Vasaknų tvenkiniai
- Novaraisčio ornitologinis draustinis
- Kalvių karjeras

Projekto tikslai Nemuno kilpų regioniniame parke:

- Žuvėdrų apsaugai išskirtose teritorijose PAST „Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių“ ir PAST „Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio“ atkurti degradavusių pagrindinių veisimosi buveinių gerą būklę
- Sugrąžinti išnykusias mažųjų ir upinių žuvėdrų populiacijas
- Sustiprinti Nemuno kilpų regioninio parko direkcijos (nuo 2022 m. Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija) žuvėdrų veisimosi buveinių priežiūros ir žuvėdrų populiacijų stebėsenos (monitoringo) galimybes

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

- Nemuno upės salose atkurtos degradavę žuvėdrų veisimosi buveinės – pašalinta aukšta žolinė ir sumedėjusi augalija, suformuoti atviro smėlio plotai, 1 sala (0,3 ha) pilnai užpilta smėlio-žvirgždo mišiniu (bendras prižiūrimų buveinių plotas 4,6 ha)

Projekto rezultatai

- Įsigyta buveinių priežiūros įranga
- Įsigyta perinčių žuvėdrų stebėsenos (monitoringo) įranga
- Įrengtos papildomos perinčių žuvėdrų apsaugos priemonės
- Įrengta informacinė infrastruktūra

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

PAST „Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių“

- Nemuno upės salose pašalinta aukšta žolinė ir sumedėjusia augalija (4,3 ha)
- Nemuno upės saloje suformuoti atviro grunto (smėlio) plotai (0,4 ha)

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

PAST „Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių“

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

**PAST „Nemunas tarp
Prienų ir Lengveniškų“**

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų
pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje
LIFE17 ANT/LT/000545"

PAST „Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio“

- Nemuno upės saloje pašalinta aukšta žolinė ir sumedėjusia augalija (0,3 ha)
- Sala uždengta geotekstilės audiniu
- Sala užpilta smėlio-žvirgždo mišiniu

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų
pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje
LIFE17 ANT/LT/000545"

PAST „Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio“

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

**PAST „Nemunas tarp
Pelėšiškių ir Balbieriškio“**

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

Perinčių žuvėdrų monitoringas

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų
pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje
LIFE17 ANT/LT/000545"

Į NEMUNO SALAS VĖL SUGRĮŽO PAUKŠČIAI!

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų
pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje
LIFE17 ANT/LT/000545"

Mažoji žuvėdra (*Sternula albifrons*): 10-34 perinčios poros

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų
pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje
LIFE17 ANT/LT/000545"

Upinė žuvėdra (*Sterna hirundo*): 15-55 perinčios poros

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

- Raudonkojis tulikas (*Tringa totanus*)
- Upinis kirlikas (*Charadrius dubius*)
- Krantinis tilvikas (*Actitis hypoleucos*)
- Paprastoji pempė (*Vanellus vanellus*)
- Rudagalvis kiras (*Larus ridibundus*)

ES LIFE programos projektas "Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdrų apsaugos būklę Lietuvoje LIFE17 ANT/LT/000545"

Papildomos informacinės ir perinčių žuvėdrų apsaugos priemonės:

- Informaciniai leidiniai
- Informacijos teikimas visuomenei
- Informaciniai stendai
- Informaciniai ženklai
- Stogelio formos slėptuvės
- Ir kt..

Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija

AČIŪ UŽ DĖMESĮ...

